

**002
ΚΛΣ
ΣΤ3
207**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

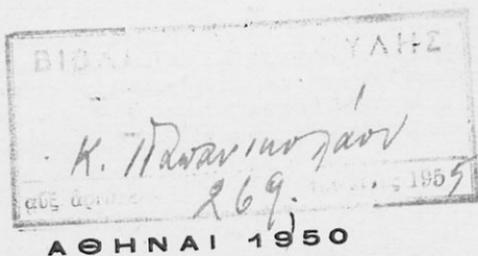
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Κ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΠΑΙΓΝΙΔΙΑ ΜΕ ΕΙΚΟΝΕΣ
ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΤΕΥΧΟΣ Α΄

002
ΚΛΕ
ΕΤΣ
207

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΑΣΚΑΛΟΥΣ

Με τὸ 1ο μέρος αὐτοῦ τοῦ τεύχους κάνουν τὴν ἐμφάνισή τους τὰ «Παιγνίδια μὲ Εἰκόνες, Ἔργασίες καὶ Ἀσκήσεις» γιὰ παιδιὰ τοῦ δημοτ. σχολείου, πού δίνουν κάτι νέο καὶ ἔχουν σκοπὸ νὰ ὠφελήσουν τὸ παιδί καὶ νὰ εὐκολύνουν τὸ δάσκαλο στὴ δουλειά του.

Παρουσιάζουν στὸ παιδί σὰν προβλήματα, ὅσα, σύμφωνα μὲ τὸ πρόγραμμα πρέπει νὰ μαθαίνει στὸ σχολεῖο. Τὸ προκαλοῦν νὰ δείξει ποῦ περὶπου στέκεται ἡ νοημοσύνη του, ποῖες δεξιότητες κυριαρχοῦν στὸ εἶναι του, ποιά κατεύθυνση παίρνει ὁ δείκτης τοῦ ψυχικῶν του προσανατολισμοῦ. Τοῦ δίνουν εὐκαιρίες νὰ ἐργάζεται καὶ νὰ ἀναπτύσσει τὶς δεξιότητές του.

Ξαλαφρώνουν τὸ δάσκαλο τὸ φορτωμένο μὲ πολλή ἐργασία. Τὸν βγάνουν ἀπὸ τὴν ἀμηχανία πού ἔχει πολλὲς φορὲς γιὰ τὸ τί νὰ δώσει στὸ παιδί σὰν πνευματικὴ ἐργασία ἔξω ἀπὸ τὸν κύκλο τῆς μηχανικῆς «ἀντιγραφῆς λίγων σειρῶν» καὶ τῶν ξερῶν ἀριθμητικῶν ἀσκήσεων. Καὶ γιὰ νὰ τοποθετῆ ὁ δάσκαλος κάθε παιδί σὲ ὀρισμένη βαθμίδα στὴν κλίμακα τῆς προόδου μέσα στὴν τάξη, τοῦ δίνουν πολλὰ νέα μέσα δοκιμασίας καὶ θετικώτερα κριτήρια, ἀπ' ὅσα σήμερα χρησιμοποεῖ.

Κριτήρια, ὄχι βέβαια διαβαθμισμένα ὅπως διαβαθμίζουν τὰ τέστ. Κριτήρια βασισμένα πάνω σὲ τέστ, πού ἐπινόησαν ψυχολόγοι καὶ παιδαγωγοὶ μὲ παγκόσμιο κύρος καὶ προσαρμοσμένα πρακτικὰ στὶς σχολικὲς μας συνθήκες γιὰ νὰ δίνουν στὸ δάσκαλο γενικὴ ἰδέα γιὰ τὴν ψυχικὴ ἀνάπτυξη τοῦ παιδιοῦ, χωρὶς στατιστικὰ διαγράμματα, ἔτη πνευματικῆς ἡλικίας, βαθμοὺς ἐπιτυχιῶν κλπ.

Πολλοὶ ἀμφισβητοῦν κατ' ἀρχὴν τὴν ἐπιστημονικὴ ἀξία τῶν τέστ, σὰ μέσου γιὰ τὸν καθορισμὸ καὶ τὴ διάγνωση τῆς νοημοσύνης καὶ τῶν δεξιοτήτων τοῦ παιδιοῦ. (Αὐτὸ δὲν ἐμποδίζει πολλὰ σχολεῖα σ' ἄλλες χώρες, τὸ Ἀμερικανικὸ Κολλέγιο καὶ λίγα ἀκόμα σὶὸν τόπο μας νὰ κάνουν χρῆση τῶν τέστ ἰδίως στὶς ἐξετάσεις τῶν παιδιῶν).

Ποῖος ὅμως μπορεῖ ν' ἀμφισβητήσει, ὅτι ἡ ἐργασία, πού ἐγινε γιὰ τὸν καταρτισμὸ τῶν τέστ, μπορεῖ νὰ δώσει γιὰ τὸ παιδί νέους τρόπους μορφωτικῆς ἐργασίας καὶ νέα εἶδη διδακτικῶν παιγνιδιῶν; Ἡ ἐρμηνεῖα ἐνός γνωμικοῦ ἀπὸ τὸ παιδί γ.π., μπορεῖ νὰ δείξει τὸ βαθμὸ τῆς κριτικῆς του ἰκανότητος. Καὶ ἡ ἀσχολία ὅμως τοῦ παιδιοῦ στὴν ἐρμηνεῖα γνωμικῶν, μ' ἄλλα λόγια ἢ ἀσκηση, εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς παράγοντες, πού βοηθοῦν τὴν ἀνάπτυξη αὐτῆς τῆς ἰκανότητος τοῦ παιδιοῦ.

Τὸ 1ο μέρος δίνει ζητήματα σχετικὰ μὲ τὴν ὕλη τῆς ἱστορίας καὶ τῶν θρησκευτικῶν Γ' καὶ Δ' τάξεων δημοτικοῦ, εἰκόνες καὶ ἐρωτηματολόγια, πού ἀπευθύνονται σὲ διάφορες δεξιότητες καὶ πνευματικὲς λειτουργίες τοῦ παιδιοῦ, (ὑποσημειώσεις σὲ κάθε σελίδα ἀναφέρουν σὲ ποιέες). Τὸ 2ο μέρος θὰ δώσει ζητήματα ἀπὸ τὴ γεωγραφία καὶ τὰ φυσιολογικὰ τῶν ἰδιῶν τάξεων καὶ ἄλλα παρόμοια ἐρωτηματολόγια καὶ εἰκόνες.

Τοῦτο δὲ σημαίνει ὅτι καὶ τὸ Α' τεύχος δὲν εἶναι κατάλληλο γιὰ παιδιὰ τῶν Ε' καὶ Στ' τάξεων τοῦ δημοτικοῦ. Στὰ γενικὰ ἐρωτηματολόγια μὲ δικό τους, μὲ ἀνώτερο τρόπο θ' ἀπαντήσουν τὰ μεγαλύτερα παιδιὰ. Καὶ οἱ ἀπαντήσεις στὶς ἐρωτήσεις τὶς σχετικὲς μὲ τὰ μαθήματα θὰ δώσουν στὸ δάσκαλο τὴν εὐκαιρία νὰ ἐλέγξει τὸ τί μένει κτῆμα στὰ παιδιὰ ἀπ' ὅσα διδάσκονται ὅταν περάσουν 2—3 χρόνια.

Σήμερα δὲν εἶναι λιοντάρια στὴν πατρίδα μας. Ἦτανε τάχα τὸν παλιὸ καιρὸ; ..... Πῶς τὸ ξέρεις; .....

Ἄκουσα νὰ λέγῃ ὁ δασάρχης : «Κέρβερος εἶναι αὐτὸς ὁ δασοφύλακας!». Ἐπαίνεσε ἢ κατηγόρησε τὸ φύλακα τοῦ δάσους μὲ ὅτι εἶπε ὁ δασάρχης; ..... Γιατί; .....

Ἄξιζε τοῦ Εὐρυσθέα νὰ εἶναι βασιλιάς στὶς Μυκῆνες; .....
Γιατί; .....

Ὅπου εἶναι στιγμὲς γράψε τὴ λέξη ποὺ πρέπει. (1)

Ὁ Γενάρης μὲ τὸ Μάρτη εἶναι ὅπως ὁ Ἰούλιος μὲ τὸν .....

Ὁ χειμῶνας μὲ τὸ καλοκαίρι εἶναι ὅπως ἡ ἀνοιξη μὲ τὸ .....

Ἡ Κυριακὴ μὲ τὴν Τρίτη εἶναι ὅπως ἡ Πέμπτη μὲ τὸ .....

Ἡ 1η μὲ τὴν 11η καὶ τὴν 21η Μαΐου εἶναι ὅπως ἡ 5η μὲ τὴν .....
καὶ τὴν ..... Σεπτεμβρίου.

Τὸ 1948 μὲ τὸ 1950 εἶναι ὅπως τὸ 1949 μὲ τὸ .....

Ὁ Μάρτης μὲ τὸν Ἀπρίλη εἶναι ὅπως ὁ Νοέμβριος μὲ τὸ .....

Γιὰ ποιά γυναῖκα καὶ γιατί λέμε ὅτι μοιάζει Ἀμαζόνα : Γιὰ τὴν ἄφοβη ; Γιὰ κείνη ποὺ ξέρεי ἰππασία ; Γιὰ τὴ δυνατὴ ; Γιὰ τὴν πονόψυχη ; .....

Κάμε παρομοιώσεις :

Πολλοὶ ὑποφέρουν γιὰ τὸ καλὸ τῶν ἀνθρώπων. Ἔτσι ὑπόφερε ὁ ..... ποὺ ὁ Δίας τὸν κάρφωσε στὸν Καύκασο, γιατί ἔδωσε στὸν κόσμον τὴ φωτιά.

Ἀκάθαρτοι τόποι σὰν τοὺς .....

Ἡ κακία σηκώνει πολλὰ κεφάλια σὰν τὴν .....

Βλέποντας τὴ στεριά ὁ ναυαγὸς παίρνει θάρρος, ὅπως ἔπαιρνε δύναμη ὁ ..... πατώντας στὴ μάνα του τὴ γῆ.

Πότε γιορτάζεις
τὴν ὀνομαστικὴν
ἑορτὴ σου; (1)

Ἡ θάλασσα ἀνατολικά ἀπὸ
τὴν Ἑλλάδα, ἀπὸ ποιὸν πῆρε
τ' ὄνομά της ;.....

Ποιά γιορτὴ ἔρ-
χεται πρῶτα κάθε
χρόνο; Τὰ Χρι-
στούγεννα ἢ τὸ
Πάσχα ;

Ποιὸς ἀπὸ τοὺς κακούργους
ποὺ σκότωτε ὁ ἥρωας τῶν Ἀ-

θηνῶν ἦταν ὁ πιὸ σκληρόκαρδος ; .....

Ποιὸς ἦταν ὁ μεγαλύτερος κίνδυνος γιὰ τὸ Θησέα, ποὺ πῆγε νὰ
σποτώσῃ τὸ Μινώταυρο ; .....

Φεύγοντας ἀπὸ τὴν Κρήτη τὰ παλικάρια καὶ οἱ νέες τῶν Ἀθη-
ναίων εὐχαρίστησαν τοῦ Μίνωα τὴν κόρη. Γιατί; Τὶ χάρη τῆς χρω-
στοῦσαν ; .....

Ἄξιζε τοῦ Θη-
σέα νὰ γίνῃ βασι-
λιάς τῶν Ἀθη-
νῶν; .....

Ἄν
ναί, πῶς τὸ ἔδειξε
αὐτό; .....

Ποιὸ μεγάλο κα-
λὸ ἔκαμε στοὺς
Ἀθηναίους ὁ Θη-
σέας ὅταν ἔγινε
βασιλιάς ;

Ὁ Ρούλης ἔγραψε στὸ τετράδιό του : « Ὁ Θησεὺς ἔρριξε μὲ μιὰ κλω-
τσιὰ στὴ θάλασσα τὸν Προκρούστη. Ἔδεσε στὶς λυγισμένες κορφές
δυὸ πεύκων τὰ πόδια τοῦ Περιφίτη καὶ τὸν ξέσκισαν. Ἔσπασε μὲ τὸ
ρόπαλό του τοῦ Σίμη τὸ κεφάλι ξάπλωσε τὸ Σκίρωνα καὶ ἐπειδὴ
ἔβγαине τὸ κεφάλι του ἔξω ἀπ' τὸ κρεβάτι, τοῦ τὸ ἔκοψε . . . »

Ἔρχεται τὴν ἴδια
μέρα κάθε χρόνο
ἢ γιορτὴ σου (π. χ.
Παρασκευή) ; 1

Θάλασσα τὰ ἔκαμε ὁ Ρού-
λης τὰ ὀνόματα. Σβῆσε μὲ μιὰ
γραμμὴ κάθε λαθεμένο ὄνομα
καὶ γράψε ἀπὸ πάνω τὸ
σωστό.

Ἔρχεσαι νὰ πᾶ-
με στὸ θέατρο στίς
30 τοῦ Φλεβάρη ; 1

Ἦταν κτισμένο τὸ Θησεῖο
στὰ χρύνια τοῦ Θησέα ; .....

1. Ἐλεγχος ἐξοσχολικῶν γνώσεων.

2. Γενικῆς νομοσύνης.—Τέστ μὲ εἰκόνες τοῦ Vermeulen.

Ποιοί παλεύουν πάνω στο κρεβάτι που θλίπεις στην εικόνα; ².....

Συγγένειες.

Τί τὴν εἶχε τὴν "Ἀλκιστὴ ὁ Πε-
λίας; .....

Τί τοὺς εἶχαν ὁ Φοῖβος καὶ ἡ "Ἐλλη τὸν "Α-
θάμάντα καὶ τὴ Νεφέλη; .....

Ὁ Φοῖβος καὶ ἡ "Ἐλλη τί τὴν εἶχαν τὴν "Ἰνώ; .....

Ὅταν παν-
τρεύτηκε ὁ "Αδ-
μητος τί τὸν εἶ-
χε τὸν Πελία; .....

Ποῖο πρᾶγμα ἦταν δυσκολώτερο; Νὰ σκοτώσῃ ὁ "Ἡρακλῆς τίς Στυμφαλίδες ὄρνιθες, ἢ ἐκεῖνο πού ζήτησαν τοῦ "Αδμητου νὰ κάμῃ γιὰ νὰ τοῦ δώσουν τὴν "Ἀλκιστὴ γυναίκα;

Ὅπως ὁ Δίας ἀγαποῦσε καὶ βοηθοῦσε τὸν "Ἡρακλῆ, ἔτσι καὶ ὁ θεὸς βοήθησε τὸν "Αδμητο νὰ ζήσει στὸ ἀμάξι του τὰ ἄγρια θηρία.

Ζήλευε ὁ "Αδμητος τὸν "Ἡρακλῆ, πού εἶχε κάμει περισσότερα καὶ δυσκολώτερα κατορθώματα ἀπὸ τὸν ἑαυτό του; Πῶς τὸ ξέρεις; .....

Προβλήματα (1)

"Ενας ἔμπορος ἀγοράζει ὑ-
φάσματα καὶ τὰ πουλάει ὄσο
τὰ ἀγοράζει. κερδίζει πολλὰ
χρήματα; .....

Μέσα σ' ἓνα μεγάλο κουτί
ἔχω ἓνα ἄλλο μικρότερο. Αὐτὸ
ἔχει μέσα ἄλλα δύο μικρότε-
ρα. Καὶ καθένα ἀπ' αὐτὰ ἔχει
μέσα δύο κουτιά ἀκόμα πιὸ μι-
κρά. Πόσα κουτιά ἔχω ὅλα-ὅλα; .....

"Εγω ἓνα φάκελλο μ-γάλο.
Μέσα σ' αὐτὸ εἶναι δύο φάκελ-
λα μικρότερα, πού καθένα τοὺς
ἔχει μέσα 4 μικρά φακελλάκια.
Πόσα εἶναι τὰ φακελλά ὅλα
ὅλα; .....

1. Ἀντίληψης ἀριθμητικῶν σχέσεων.
2. Εἰκόνα ἀπὸ τὴν "Ἱστορία Γ'. «Διηγήσεις γιὰ τοὺς θεοὺς καὶ τοὺς ἥρωες» Ἄν. Βογιατζῆ.

Γιατί μιὰ θάλασσα τὴν εἶπανε Ἑλλή-
σποντο; .....

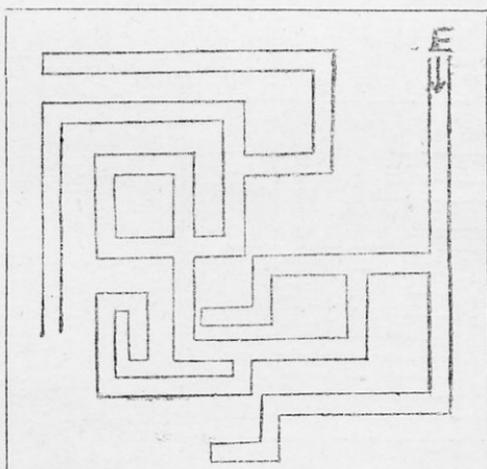
Γιὰ κείνον ποὺ ξεφεύγει κίνδυνο μεγάλο
λέμε ὅτι πέρασε τὶς «Συμπληγάδες πέτρες».
Γιατί κάνομε αὐτὴ τὴν παρομοίωση; .....

Τὸ τοσεκούρι εἶναι γιὰ
τὸν ξυλοκόπο, ὅτι γιὰ τὸ
γεωργό εἶναι τὸ .....

Τὸ μολύβι εἶναι γιὰ τὸ
μαθητὴ, ὅτι γιὰ τὸ ζω-
γράφο εἶναι τὸ .....

Ὁ πλοίαρχος εἶναι γιὰ
τὸ πλοιο, ὅτι γιὰ τὸ ἀε-
ροπλάνο ὁ ..... (1)

Ὅπως ἡ Ἄ-
ριάδην βοήθη-
σε τὸ Θησέα γιὰ
νὰ μὴ χαθῆ μέ-
σα στὸ Λαβύ-
ρινθο, ἔτσι καὶ
ἡ .....
βοήθησε τὸν

Παίξετε κυνηγητό. Θέλεις νὰ ξεγελάσῃς
ἐκεῖνον ποὺ σὲ κυνηγᾷ καὶ μπαίνει ἀπὸ
τὴν εἴσοδο Ε στὸ Λαβύρινθο. Σημείωσε μὲ τὴν
πένα σου τὸ δρόμο ποὺ δ' ἀκολουθήσῃς
γιὰ νὰ θῆς ἀπὸ τὴν ἐξοδο. Μὴ κάνῃς τὸ λά-
θος νὰ μῆς σὲ κανένα ἀδιέξοδο γιατί δὰ σὲ
πίαση καὶ δὰ χάσῃς στὸ παιγνίδι. (2)

Ὅπως ὁ Εὐ-
ρυσθέας ζήτη-
σε δύσκολους
ἄθλους ἀπὸ τὸν
Ἡρακλῆ γιὰ
νὰ χαθῆ, ἔτσι
καὶ ὁ βασιλιὰς
τῆς .....

ὁ .....
ἔστειλε τὸν Ἰ-
άσωνα νὰ κιν-
δυνέψῃ.

Τίνος ἦρωα
τὸ κατόρθωμα
ἦταν δυσκολώ-
τερο; τοῦ Ἄδ-
μητου ἢ τοῦ Ἰ-
άσωνα;

νὰ πάρῃ τὸ
χρυσὸ μ ἀλλο
δέγμα.

Ἦταν ἡ Μή-
δεια καλὴ κόρη
καὶ καλὴ ἀδερ-
φή; .....

Γιατί; .....

Τὸ σπῆτι εἶναι γιὰ τὸν ἄν-
θρωπο ὅτι γιὰ τὸ πουλὶ
εἶναι ἡ .....

Τὸ σπᾶρι εἶναι γιὰ τὸ ψωμί
ὅτι εἶναι τὸ γάλα γιὰ τὸ .....

Τὸ ὕφασμα εἶναι γιὰ τὸ κο-
στούμι, ὅτι γιὰ τὸ φάκελλο
εἶναι τὸ ..... (1)

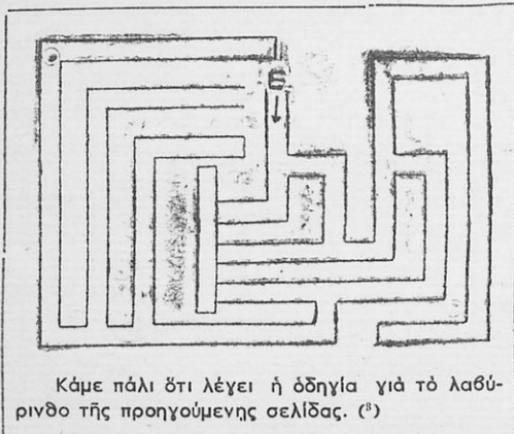
Πάλι θαλάσσωσε τὰ ὀνόματα ὁ Ρούλης:
Ἐγραψε ὅτι ὁ Ἄδμητος ἔσπειρε δόντια
δράκου, ποὺ τοῦ ἔδωσε ὁ Εὐρυσθέας καὶ
φύτρωσαν ἀπὸ τὴ γῆ πολεμιστὲς. Καὶ ὅτι
ὁ Ἰάσωνας ἔξεψε στ' ἀμάξι του ἄγρια θη-
ρία γιατί αὐτὸ τοῦ ζήτησε ὁ Αἰήτης. Γράψε
τὸ σωστὸ πάνω ἀπὸ κάθε λαθεμένο ὄνομα.

1. Γενικῆς νοημοσύνης (ἀναλογιῶν).
2. > > (Λαβύρινθοι Porteus).

Ἄκουσα τοῦτο τὸ διάλογο: «Ἀχώριστοι φίλοι ἦταν ὁ Τάκης, ὁ Γιώργος καὶ ὁ Λάκης, τώρα ὅμως δὲ χαιρετάει ἓνας τὸν ἄλλο.» — «Καὶ πῶς ἐγίνε αὐτό;» — «Κάποιος φαίνεται τοὺς ἔρριξε τῆς ἔριδας τὸ μῆλο».

Γιατὶ παρομοιάζουν μὲ τὸ μῆλο τῆς ἔριδας αὐτὸ πού ἔκαμε τοὺς δυὸ φίλους νὰ μαλώσουν;

Λιόρθωσε τὰ παρακάτω ὀνόματα πού λάθεισε ὁ Ρούλης:

Ντροπιάστηκε 2—3 φορές ὁ Ρούλης λαθεύοντας τὰ ὀνόματα καὶ τώρα ζητάει βοήθεια ἀπὸ σὰς ν' ὄπαντήση σωστὰ στὶς παρακάτω ἐρωτήσεις:

Ποῖος ἦταν ὁ γενναιότερος ἀπὸ τοὺς Ἑλλῆνες στὴν Τροία; .....

Ποῖος ἦταν ὁ πονηρότερος ἀπὸ τοὺς Ἑλλῆνες στὴν Τροία; .....

Καὶ ὁ πιὸ περήφανος ἀπ' ὅλους; .....

Βαρέθηκε τάχα τὴ ζωὴ τῆς ἡ Ἰφιγένεια καὶ πῆγε στὴν Αὐλίδα νὰ τὴ θυσιάσουν; .....

1. Ἐλεγχος ἐγκυκλοπαιδικῶν γνώσεων.
2. Γενικῆς νοημοσύνης.
3. Γενικῆς νοημοσύνης. Λαβύρινθος Porteus.

Ποιοὶ λένε συχνὰ τὴ λέξη: (1)

Σχεδιάγραμμα; .....

Φρένα .....

Πενικελίνη .....

Δρομολόγιο .....

Ἡμερομῆδιο .....

«... Ὁ Πρίαμος ἦταν βασιλιάς τῆς Σπάρτης καὶ εἶχε γυναῖκα τὴν ὠραία Ἑλένη. Ὁ Μενέλαος ἦταν βασιλιάς τῶν Μυκηνῶν καὶ εἶχε κόρη τὴν Ἰφιγένεια. Ὁ Ἀγαμέμνωνας βασιλεὺς στὴν Τροία, εἶχε πολλοὺς γιουὺς κι' ἀπ' ὅλους πιὸ ἀντρωμένο τὸν Πάρη.

Σὲ κάθε σειρά γράψε δύο λέξεις πού νὰ λένε γιὰ πράγματα ὅμοια μὲ τὶς προηγούμενες (2).

α) Γρήγορα, ὄσχημα, ἡσυχία, καλά, ...

β) Νησί, ποταμός, λίμνη, ἰσθμός, ...

γ) Πέτρα, αἶδερο, διαμάντι, θειάφι, ...

δ) Σκύλος, γάτα, λύκος, τίγρις, λιοντάρι, ...

ε) Μαρούλι, σκόρδο, λάχανο, κρεμμύδι, ...

Στις κούνιες κάθε παι-
δι πληρώνει ένα πεντα-
κοσιάρικο, γιά νά κουνη-
θῆ μιά φορά.

Πῆγαν ἐκεῖ ὁ Γεώργος,
ἡ Ρένα καί ὁ Λάκης.

Κουνήθηκαν μιά φορά
ἄλα μαζί.

“Υστερα κουνήθηκε ἡ
Ρένα μόνο.

“Ἐπειτα καί πάλι ἄλα
μαζί.

Τέλος ὁ Λάκης μόνος.

Πόσα χιλιάρικα πλή-
ρωσαν καί τὰ τρία τὰ
παιδιάκια ; (1).....

Θυσίαζαν ἀνθρώπους τὰ παλιὰ χρόνια στήν
Ἑλλάδα ; ..... Ἄν ναι ἀνάφερε παράδειγμα

Ἀχώριστοι φίλοι στόν Τρωϊκὸ πόλεμο ἦταν
δύο παλικάρια ἀπ’ τὴν Ἑλλάδα : Ὁ .....
καί ὁ .....

Πολὺ ζημίωσε τοὺς Ἕλληνες στόν Τρωϊκὸ
πόλεμο ὁ Ἀγαμέμνωνας πού ἔγινε αἰτία νά
θυμώσῃ ὁ .....

Ἐνα μεγάλο ἐλάττωμα, πού ἔχει κάποιος
ἄνθρωπος πολλοὶ τὸ λένε « Ἀχιλλεῖα πτέρνα ».
Γιατί τὸ παρομοιάζουν μὲ τὴ φτέρνα τοῦ
Ἀχιλλεῖα ; .....

Στὴν Τροία ἔθαβαν σὲ νεκροταφεῖο οἱ Ἕλληνες τοὺς σκοτωμένους
στρατιῶτες ; .....

Πολλοὶ ξακουσμένοι πολεμιστὲς σκοτώθη-
καν στόν Τρωϊκὸ πόλεμο : Ὁ Ἔκτωρας, ὁ Ἀ-
χιλλεῖας, ὁ Πάρις, ὁ Πάτροκλος. Ποῖς ἀπ’
αὐτοὺς σκοτώθηκε πρῶτος ; ..... δευτε-
ρος ; ..... τρίτος ; ..... τέταρτος ;

Ρώτησα ἕνα βοσκὸ πό-
σα πρόβατα ἔχει καί
μοῦ ἀπάντησε :

“Ἄν εἶχα ὄσα ἔχω, ἂν
εἶχα κι ἄλλα τόσα καί
μισὰ ἀπ’ ὄσα ἔχω, δὰ εἶ-
χα ἑκατό.

Πόσα πρόβατα ἔχει ὁ
βοσκός ; (1) .....

Μὲ τὴν παλικαριά τους μπῆκαν οἱ Ἕλληνες
στὴν Τροία ; .....

Συγγένειες.

Τὶ τὸν εἶχε τὸν Ἔκτωρα ἢ Ἀνδρομάχη ;

Τὶ τὴν εἶχε τὴν Κλυταίμνηστρα ἢ Ἴφιγένεια ;

Τὶ τὸν εἶχε τὸν Πριάμο ὁ Ἀστυάνακτας ;

Τὶ τὸν εἶχε τὸν Πηλέα, ὁ γιὸς τοῦ Ἀχιλλεῖα
Νεοπτόλεμος ; .....

Τὶ τὸν εἶχε τὸ Λαέρτη ὁ Τηλέμαχος ;

Ὁ Λάκης εἶναι ἀδερ-
φὸς τοῦ Γεώργου, τῆς
Λίνας καί τῆς Ρένας.

Πόσα ἀδέρφια εἶναι
ἄλα ἄλα ; .....

Πόσα ἀδέρφια ἔχει ὁ
Γεώργος ; .....

Πόσους ἀδερφοὺς ἔχει
ὁ Λάκης ; .....

Πόσους ἀδερφοὺς ἔχει
ἡ Λίνα ; .....

Πόσες ἀδερφές ἔχει ἡ
Ρένα ; .....

Πόσες ἀδερφές ἔχει ἡ
Λίνα ; .....

Πόσες ἀδερφές ἔχει ὁ
Νίκος ; (2) .....

1. Λογαριασμοῦ.

2. Γενικῆς νοημοσύνης (Τέστ ἀδερφεῶν—Piaget).

Ποιός ποιητής έφτιασε ποιήματα για τόν πόλεμο τής Τροίας και τὰ βάσανα του Όδυσσέα στο γυρισμό;

Πρόσεξε τις παρακάτω λέξεις. Φτιάσε απ' αυτές μιὰ ιστορία και γράψε την σ' ένα φύλλο χαρτί. 1

Μίμης—Ψηλό δέντρο—φωλιά.

Σπασμένο—χέρι—γιατρός
Νοσοκομείο—γύψος.

Ποιά κατάρα κυνηγοῦσε τούς Έλληνες, όταν γύριζαν από τήν Τροία στην πατρίδα τους;

Τι αγαπούσε απ' όλα πιό πολύ στον κόσμο ο Όδυσσέας;

Ποιό ήταν φοβερώτερο θηρίο ή Σκύλλα, ή η Χάρυβδη και γιατί;

Διάβασα σέ μιὰ ιστορία: «...Μιὰ χήρα μάνα είχε ένα γιό ξηνητεμένο. Τόν περίμενε, χρόνια τόν περίμενε! Έκείνος δέ γύριζε σά νά έφαγε λωτό...». Τί σημαίνει αυτό τò τελευταίο;

Γιατί ο Όδυσσέας έκρυψε τ' όνομά του, όταν τόν ρώτησε ο κλωπας πώς λέγεται;

Φοβερή μάγισσα ήτανε ή Κίρκη. Γιατί λοιπόν τὰ μάγια της δέν κόλλησαν τόν Όδυσσέα;

Γιατί ο Άλκίνοος φιλοξένησε πολύ πρόθυμα τόν Όδυσσέα, χωρίς νά ξέρη ποιός ήταν;

Γράψε τις λέξεις που λείπουν όπου είναι σιγμές: 2

α) Τά παιδιά που δέν . . . . . εύγενικά δέν τὰ αγαποῦν οί . . . . . τους.

β) Η . . . . . οδήγησε τόν . . . . . στό . . . . . του πατέρα της Άλκίνοου.

Ήταν καλές γυναίκες οί Σειρήνες; . . . . .

. . . . . "Αν όχι γράψετε γιατί; . . . . .

Πολύ αγαπούσε ο Όδυσσέας τò δούλο του . . . . . γιατί τού έμεινε πιστός.

1. Φαντασίας.
2. Γενικής νοημοσύνης.

Φτιάσε φράσεις που νά έχουν τις παρακάτω λέξεις. 2

α) Διακοπές, σχολεία, Πάσχα.

β) Πουλιά φωλιές άνοιξη

Ἔμοιαζε σὰ μυαλά
καὶ στὴν καρδιά μὲ
τοὺς μνηστήρες ὁ Τηλέ-
μαχος;

Γιὰ ποῖον λέμε : (1)
«Ὅποιος δὲ θέλει νὰ
ζυμῶση πέντε μέρες κο-
σκινάει»;
Γιὰ .....
β) «Τώρα σὰ γερά-
ματα μόδε γέρο γράμ-
ματα» ;
Γιὰ .....

Γιατὶ πῆγε κουρελιά-
ρης σὰ ζητιάνος ὁ Ὀ-
δυσσεύς στὸ παλάτι
του;

Κάμε τὴν παρομοίωση : — Ὁ στρατιώτης] πέρασε τοῦ πιστολιοῦ
τὴ σφαῖρα μέσα στὸ δαχτυλίδι, ποὺ σημάδεψε, ὅπως ὁ .....
πέρασε τὴ ..... μέσα ἀπὸ τὶς τρύπες τῶν τσεκουριῶν.

Ἐπρεπε ὁ Ὀδυσσεύς νὰ σκοτώσῃ τοὺς μνηστήρες ; .....

Γράψετε τὶς λέξεις ποὺ
πρέπει ὅπου εἶναι σπι-
γμές (2).

- α) Ὅποιος γυρεύει τὰ
πολλά χάνει καὶ τὰ .....
- β) Τὸ στραβὸ ξύλο, ...
δὲ γίνεται.
- γ) Ὁ χορτάτος δὲν πι-
στεύει τὸ .....
- δ) Ὅταν μᾶς ρίχνει κά-
τω ἡ ἀρώστεια, τότε
νιώθουμε πόσο ἀξίζει
ἡ .....

Συγγένειες :

- Τὶ τὸν εἶχε ἡ Πηνε-
λότη :
- Τὸ Λαέρτη ; .....
- Τὸν Τηλέμαχο ; .....
- Τὸν Εὐμαιο ; .....
- Τὸν Ὀδυσσεύα ; .....
- Τὸ Μενέλαο ; .....

Πότε λέμε : (1)

- α) «Φεύγει ὁ γάτος, χο-
ρεῖου τὰ ποντίκια» :
- β) Ἄν κάνῃς παρέα μὲ
κουτσὸ θὰ μάθῃς νὰ
κουτσαίνῃς.

Γιὰ κάποιον, ποὺ προσπαθώντας ν' ἀποφύγῃ ἓνα κακὸ τὸν βρῖσκει
ἄλλο μεγαλύτερο, λέμε ὅτι «πέφτει ἀπὸ τὴ Σκύλλα στὴ Χάρυβδη». Γιατί ;

Ποῖο σημεῖο ἀπὸ τὴν
Ἱστορία τοῦ Ὀδυσσεύα
σοῦ ἄρεσε περισσότερο;

Γιατὶ λέμε : (1)
«Ἄκους πολλὰ κερά-
σια; πάρε μικρὸ καλάθι»;
.....
.....
«Ὅποιος βιάζεται σκον-
τάφτει» ; .....

Τὶ σὲ συγκίνησε πολὺ,
ἀπ' ὅσα ἔγιναν ὅταν
γύρισε ὁ Ὀδυσσεύς
στὴν Ἰθάκῃ ; .....

1. Γεν. γοημοσύνης. Κατανόηση καὶ ἐρμηνεῖα γνομικῶν.

2. » » » » » » Ἄντιθετα.

Ἡ πρώτη εἰκόνα εἶναι ἡ ἀρχὴ
καὶ ἡ δεύτερη τὸ τέλος μιᾶς
ἱστορίας.¹

Πρόσεξε τὴν εἰκόνα, φαντά-
σου τὴν ἱστορία καὶ γράψε τὴν
σ' ἓνα φύλλο χαρτί.

Ἐπάρχουν σήμερα μάντις παρόμοιοι
μὲ κείνους, ποὺ ρωτοῦσαν οἱ ἀρχαῖοι
Ἕλληνες; .....

Πρέπει νὰ τοὺς πιστεύουμε τοὺς μάν-
τις; .....

Μὲ ποιὸ ἀπ' ὅσα κάνομε σήμερα μπο-
ρεῖς νὰ παρομοιάσῃς τὰ Πύθια; τὰ Ἴσθμια,
τὰ Νέμεα, τὰ Ὀλύμπια; .....

... Κάποιος περπατοῦσε στὸ δάσος.
Ξαφνικὰ σταμάτησε, γιατί κάτι εἶδε κρε-
μασμένο ἀπὸ χοντρὸ κλαδὶ ἐνός δέν-
τρου. Γύρισε πίσω, πῆγε στὴν ἀστυνομία
καὶ ἀνάφερε ὅτι εἶδε...

Τί εἶδε κρεμασμένο;² .....

Στὸ σπίτι τοῦ γείτονά μου ἔγιναν σήμερα παράξενες ἐπισκέψεις :
Πρῶτα μπῆκε ὁ γιατρός. Ὑστερα ἦρθε ἓνας συμβολαιογράφος. Τέλος
ἔφτασε ὁ παπὰς τῆς ἐνορίας. Τί ἤθελαν ὅλοι αὐτοί; Τί νὰ συμβαίη
τάχα στὸ σπίτι τοῦ γείτονά μου;² .....

Κάποιος χωριάτης πῆγε γιὰ πρώτη φορὰ στὴν πόλη. Εἶδε ἓναν
ἄνθρωπο νὰ τρέχη πολὺ γρήγορα στὸ δρόμο καὶ φώναξε :
«Γιὰ ἰδές τὸν τεμπέλη! Περπατᾶει καθισμένος!»
Σὲ τί ἦταν καθισμένος κι ἔτρεχε ὁ διαβάτης;² .....

Μὲ ποιὸὺς μπορεῖς νὰ παρομοιάσῃς τοὺς Ἑλλανοδίκες;

Λέμε «ἐργάζεται σὸν εἰλωτας» κείνος ποὺ δουλεύει πολὺ ζωῆς
νὰ πληρώνεται καλὰ γιὰ τὴ δουλειά του. Γιατί κάνομε αὐτὴ τὴν πα-
ρομοίωση; .....

Κάμε καὶ σὺ τὴν παρομοίωση: Αὐτὸς λέγει πολὺ λίγα, σὸν
τοὺς ἀρχαίους.....

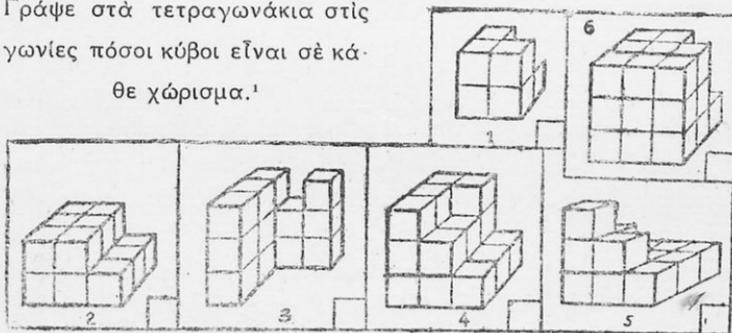
1. Κατανόηση εἰκόνων (Εἰκόνα τοῦ Dawid). 2. Γενικῆς νοημοσύνης.

Τὸν παλιὸ καιρὸ ἓνας στρατιώτης δειλίασε στὴ μάχη. Ἀμέσως θυμήθηκε τῆς μάνας του τὰ λόγια : « Ἡ τάν, ἡ ἐπὶ τὰς ». Ἐδίωξε τὸ φόβο του καὶ πολέμησε γενναῖα γιὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδας του. Ποιὰ ἦταν ἡ πατρίδα αὐτοῦ τοῦ στρατιώτη ; .....

Στὸ μνημεῖο τῶν Θερμοπυλῶν ἔτσι ἄρχιζε ἡ ἐπιγραφή :

« Ἐὖς διαβάτη ποῦ περνᾷς . . . » Συμπλήρωσε τὴν ἐπιγραφή :

Γράψε στὰ τετραγωνάκια στὶς γωνίες πόσοι κύβοι εἶναι σὲ κάθε χώρισμα.¹

Γιατὶ τοὺς πολὺ ἀύστηροὺς νόμους τοὺς λέμε **δρακόντειους** ; .....

Γιατὶ οἱ ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι ἀγάπησαν πάρα πολὺ τὸ **Σόλων** ; .....

Κάμε τὴν παρομοίωση :

Πλούσιος σὰν τὸ παλιὸ βασιλιὰ τὸν .....

Λένε σωστὰ οἱ παρακάτω φράσεις ; (*)
(Γράψε ναὶ ἢ ὄχι καὶ γιατί).

α) Ἐνα παιδί ἔπεσε ἀπὸ τὸ ποδήλατό του, ἔσπασε τὸ κεφάλι του καὶ πέθανε. Τὸ πῆγαν ἀμέσως στὸ νοσοκομεῖο, μὰ δὲν ὑπάρχουν ἐλπίδες νὰ γίνῃ καλά.

β) Ἐνα μικρὸ δυστύχημα ἔγινε στὸ Φάληρο. Ἐσκάσε μιὰ χαμένη νάρκη, σκότωσε 53 ἀνθρώπους καὶ πλήγωσε 70.

γ) Ὁ Νίκος δὲν ἤξερε ποῖος ἔβαλε στὴν Ἀθήνα τοὺς Νόμους τοῦ Κλεισθένη. Τὸν μάλωσε ἡ δασκάλα του καὶ δικαιολογήθηκε : « Τὸ θυμόμουν, ἀλλὰ δὲν τὸ ἤξερα, κυρία » !

1. Ὀπτικῆς ἰκανότητος—κατανόησης προοπτικῆς (Κύβοι τοῦ Yerkes).

2. Κριτικῆς ἰκανότητος.

Στὸν πόλεμο μὲ τοὺς Γερμανοὺς, πολέμησαν τὸ ἴδιο γενναῖα, ἕνας ἀξιωματικός καὶ ἕνας ἀγρότης. Σὲ ποιὸν νὰ δώσω- με παράσημο ; .....

“Ἐνας πλοῦσιος καὶ ἕνας φτωχὸς ἔδωσαν ἕνα εἰκοσαχίλιανο καθένας στὸν ἕρανο γιὰ τὸ ὄρφανα πολέμου. Ποιὸς ἀπὸ τοὺς δυὸ ἔκαμε καλύτερη πράξη ; (‘).....

Σοῦ ἀρέσει νὰ σὲ λέ-
νε οἱ ἄλλοι Ἐφιάλτη ;

..... Γιατὶ ναὶ ἢ
ὄχι .....

Μὲ ποιὸν ἀρχαῖο Ἄ-
θηναῖο παρομοιάζουμε
ἕνα πολὺ δίκαιο ἄν-
θρωπο ; .....

Μιὰ μάνα εἶχε τρεῖς γιουὺς κι’ ἔστειλε τὸν ἕνα νὰ μολεμήσῃ τοὺς Γερμανοὺς. Ἄλλη Ἑλληνίδα εἶχε ἕνα μονάχα γιό καὶ τὸν ἔστειλε καὶ κείνη δεληματικά νὰ πολεμήσῃ γιὰ τὴν πατρίδα.

Ἄπο τίς δυὸ μάνας ποιά ἀγαποῦσε τὴν Ἑλλάδα πιὸ πολὺ ; (‘) .....

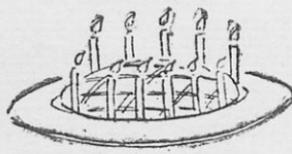
“Ἐνας ὄρκος. (‘)

«Δὲ θὰ ντροπιάσω τὰ ὄπλα τὰ ἱερὰ καὶ δὲ θὰ παρατήσω τὸ σύντροφό μου στὴ μάχη. Θὰ ὑπερασπιζῶ τὴν πατρίδα μου καὶ μόνος μου καὶ μὲ τοὺς πολλοὺς. Θὰ τιμῶ τοὺς θεοὺς καὶ θὰ ὑπακούω στοὺς Νόμους.

“Ἄν ὅμως κανένας θελήσῃ νὰ καταργήσῃ τοὺς Νόμους δὲ θὰ τὸ ἐπιτρέψω. Θὰ πολεμήσω ἐναντίον του καὶ μόνος μου καὶ μὲ τοὺς ἄλλους ...»

Ποιοὶ ἔδιναν αὐτὸ τὸν ὄρκο ; .....

Ἄκουστε πὼς συνηθίζουν μερικοὶ γονεῖς νὰ γιορτάζουν τὰ γενέθλια ἢ τὴ γιορτὴ τοῦ παιδιοῦ τους :

σβῆνει τὸ παιδάκι, τοῦ λένε ὅλοι «Χρόνια πολλά» καὶ κόβουνε τὴν τούρτα.

Βάζουν πάνω στὸ τραπέζι μιὰ τούρτα, ἢ ἄλλο γλύκισμα. Στεργιώνουν γύρω τῆς κεράκια. Τόσα κεράκια, ὅσα εἶναι τὰ χρόνια τοῦ παιδιοῦ ποὺ γιορτάζει καὶ τ’ ἀνάβουν. “Υστερα μ’ ἕνα φύσημα τὰ

Ἡ εἰκόνα δει-
χνει τὰ κεράκια ἀναμένα στὰ γε-
νέθλια τοῦ Λάκη.

Πόσων χρονῶν εἶναι ὁ Λάκης,
ποὺ τώρα θὰ σβύσῃ τὰ κερά-
κια ; (‘) .....

1. Ἰκανότηας γιὰ ἠθικὲς κρίσεις. (Ἀξιολόγηση πράξεων).
2. Κατανόηση στὴν ἀνάγνωση.
3. (Ἀπὸ τὴν Ἱστορία Δ’ «Οἱ Ἀρχαῖοι Ἕλληνες» Ἄν. Βογιατζῆ).

"Αν ζούσες τὰ παλιὰ χρόνια τὶ θὰ προτιμοῦσες νὰ εἶχες γίνεи ;
Βασιλιάς τῆς Σπάρτης σὰν τὸν Πausανία, τὸ νικητὴ τῶν Πλαταιῶν, ἢ
βασιλιάς τῆς Ἀθήνας σὰν τὸν Κόδρου ; .....

Ποιοὶ πολεμοῦσαν
καλύτερα στὴ θά-
λασσα ; οἱ ἀρχαῖοι
Ἀθηναῖοι, ἢ οἱ ἀρ-
χαῖοι Σπαρτιάτες ;

Ἡ κ. Ἀδαμίδη παντρεύει σή-
μερα τὴν κόρη της, Γιὰ τοῦτο
φόρεσε τὴν καλὴ της τουαλέτα,
καὶ ἔδωσε γύρω στὸ λαιμὸ της
ἕνα δημοφφω κολλιέ ἀπὸ μαργα-
ριτάρια . . .

Μὰ . . . κόιταξε ! Ἔβαλε μόνο τὸ ἕνα σκου-
λαρίκι καὶ ξέχασε τὸ ἄλλο . . . Ζωγράφισέ το
ἀμέσως στὴν εἰκόνα.

Γράψε ἀκόμα : Πόσες χάντρες ἔχει τὸ κολ-
λιέ της ; Φαίνονται μονάχα τὰ δυὸ τρίτα ἀπ'
αὐτές. 5 χάντρες κρύβονται καὶ δὲ φαίνονται
στὴν εἰκόνα (1) .....

Κάμε παρομοιώσεις γράφοντας πρόσωπα ξακουσμένα ἀπὸ τὴν ἀρχαία
ιστορία ὅπου εἶναι στιγμές.

Εἶναι ..... σὰν τὸν Ἐφιάλτη.

1) Γράφει ιστορίες σὰν τὸν

4) Καλὸς ρήτορας σὰν τὸν

2) Εἶναι φιλόσοφος σὰν τὸ

5) Ποιητὴς σὰν τὸν

3) Καλὸς γλύπτης σὰν τὸν

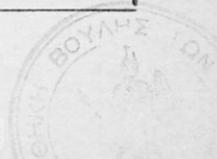
6) Νομοθέτης σὰν τὸν

α) Ὁ γιατρὸς μοῦ εἶπε νὰ κάνω ἐγέσεις ἕνα μῆνα συνέχεια. Μὰ ὄχι
κάθε μέρα, μόνο στὶς 3, 7, 11, . . . , 19, 23, . . . , 31 τοῦ Γενάρη. Ἐξέχασα
δυὸ μέρες κι' ἔβαλα γραμμοῦλες. Μπορεῖτε νὰ τὶς βοῦητε ; Γράψετε τοὺς
ἀριθμοὺς ποὺ λείπουν.

β) Τρίτη, Πέμπτη, Σάββατο ἔχετε στὸ σχολεῖό σας ἀρχιμητρική. Πέμ-
πη ἦταν ἡ 1η τοῦ Δεκεμβρίου. Γράψετε ποιὲς ἡμερομηνίες τοῦ Δεκεμβρίου κά-
νατε ἀριθμητρική. (2). 1. . . . , . . . , . . . , . . . , . . . , . . . , . . . , . . . , . . .

1. Κατανόησης στὴν ἀνάγνωση.

2. Κατανόησης σχέσεων σὲ σειρὲς ἀριθμῶν.

Κάμε παρομοιώσεις

Μιά κυρία εἶπε στὴ μοδίστρα της ποὺ ἔραβε καὶ ξύλωνε: «Ποτὲ δὲ θὰ τελειώση τὸ ράψιμό σου σὰν τὸ ..... τῆς Πηνελόπης.

Ὅπως ὁ Ἀρμόδιος καὶ ὁ Ἀριστογέτονας πολέμησαν τὸν ..... καὶ τὸν ..... , ἔτσι ὁ .....

πολέμησε τοὺς 30 Τυράννους τῶν Ἀθηνῶν.

Ἡ κ. Γεωργιάδου ἔχασε τὴν ὀμπρέλα της μὲ τὴ γυριστὴ λαθῆ. Ὁ κύριος στὴν εἰκόνα πάει νὰ παραδώσῃ στὴν ἀστυνομία μιὰ ὀμπρέλα, ποὺ βρῆκε.

Μήπως αὐτὴ εἶναι ἡ ὀμπρέλα τῆς Γεωργιάδου; (¹)

Γιὰ ποιὸν λέμε ὅτι κόβει τὸ «Γόρδιο δεσμὸ» σὰν τὸν Μ. Ἀλέξανδρο ;

Γιὰ τὸ γενναῖο ; Γιὰ τὸν τολμηρό ;
Γιὰ τὸν πεισματάρη ; Γιὰ τὸν ἀνυπόμονο ;

Διάβασε τί κάνω γιὰ νὰ ψῆσω τὸν καφέ μου :

α) Βάζω τὸ καμινέτο στὸ τραπέζι. β) Χύνω ἀπὸ τὸ μπουκάλι οἶνόπνευμα στὸ καμινέτο. γ) Ἀφήνω τὸ μπουκάλι δίπλα στὸ καμινέτο. δ) Γεμίζω τὸ μπρίκι πάνω-πάνω μὲ νερὸ, τὸ βάνω στὸ καμινέτο καὶ ἀνάβω. ε) Μόλις βράσῃ τὸ νερὸ ρίχνω μέσα ζάχαρη καὶ καφέ, βράζει λίγο καὶ τὸ γυρίζω στὸ φλυτζάνι μου.

Κάνω καλά, αὐτὴ τὴ δουλειά; (²) ..... Ἄν ὄχι γράψε τὸ γιατί .....

Ἐρωτήσεις

Παντρεύτηκαν οἱ θυγατέρες τοῦ Θηβαίου Ἐπαμεινώνδα, ποὺ σκοτώθηκε ; .....

Ποῖος εἶχε εἰπεῖ: «Στὸν πατέρα μου χρωστάω τὴ ζωὴ μου. Στὸ δάσκαλό μου χρωστάω τὴν εὐτυχία μου» ;

Γιὰ ποιὸ δάσκαλο εἰπώθηκαν τὰ παραπάνω λόγια ; .....

Θὰ πᾶτε πεζοὶ ἐκδρομὴ στὸ βουνό. Θὰ μείνετε τρεῖς μέρες ἐκεῖ. Τί ἐτοιμασίες θὰ κάμῃς γι'αὐτὴ τὴν ἐκδρομὴ; (²)

Πόσο φοβερό πρᾶγμα εἶναι ἡ πυρκαϊά! Σὲ τί πρέπει νὰ προσέχῃς γιὰ νὰ μὴν πιάσῃ τὸ σπίτι σου φωτιά; (²)

1. Κατανόηση στὴν ἀνάγνωση.
2. Προβλεψῆς—προνοητικότητας (Βάση τὰ τεστ τοῦ Dec:ol).

ΠΑΙΖΟΜΕ - ΕΡΓΑΖΟΜΑΣΤΕ - ΜΑΘΑΙΝΟΜΕ

Ύπογράμμισε τη σωστή απάντηση σε κάθε ερώτηση :

Ποιά από τις γυναίκες τῶν ἡρώων τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου ἦταν ἡ πιὸ μυαλωμένη ;

Ἡ Ἑλένη. Ἡ Πηνελόπη. Ἡ Κλυταιμνήστρα. Ἡ Ἄνδρομάχη.

Ποιά θεὰ ἤθελε νὰ θυσιάσουν τὴν Ἰφιγένεια ;

Ἡ Ἥρα, Ἡ Ἀθηνᾶ. Ἡ Ἄρτεμις. Ἡ Διμήτρα.

Ποιὸς βοήθησε τὸν Ἡρακλῆ γιὰ νὰ σκοτώσῃ τὴ Λερναία Ὑδρα ;

Ὁ Προμηθεΐας. Ὁ Ἴδλαος. Ὁ Εὐρυσθέας. Ὁ Γηρυόνης.

1

2

3

4

Ἡ περίεργη μικρούλα.¹

Πρόσεξε τὴν εἰκόνα.

Γράψε σ' ἓνα φύλλο χαρτί γιὰ τὸ πάθημα τῆς περίεργης μικρούλας ὅπως τὸ βλέπεις κι ὅπως τὸ φαντάζεσαι.

1. ἱκανότητας γιὰ κατανόηση καὶ περιγραφή εἰκότων. (Βάση τὰ τέσσερις ταξινομήσεις εἰκότων τοῦ Decroly.

Ποιὸς Ἕλληνας ἦταν γενναίτερος στὸν πόλεμο τῆς Τροίας ;

Ὁ Ἀχιλλεΐας. Ὁ Αἴαντας. Ὁ Μενέλαος. Ὁ Ὀδυσσεΐας.

Ποιὸς ἔστειλε τὸν Ἰάσωνα νὰ πάρῃ τὸ χρυσόμαλλο δέριμα ;

Ὁ Εὐρυσθέας. Ὁ Πελλίας. Ὁ Μίνωας. Ὁ Αἰγέας.

Ποιὸς ἦταν ἀρχιστράτηγος τῶν Ἑλλήνων στὸν πόλεμο τῆς Τροίας ;

Ὁ Ἀγαμέμνωνας. Ὁ Αἴαντας. Ὁ Πάτροκλος. Ὁ Ἀχιλλεΐας.

Υπογράμμισε τὴ σωστὴ ἀπάντησιν σὲ κάθε ἐρώτησιν.

Ποιὸς εἶπε τὸ «Μολὼν Λαβέ» } Ὁ Κίμωνας. Ὁ Λεωνίδα.
(Δηλ. ἔλα νὰ τὰ πάρῃς;) } Ὁ Εὐρυβιάδης. Ὁ Ἀριστείδης.

Ποιὸς ἀρχηγὸς νίκησε } Ὁ Θεμιστοκλῆς. Ὁ Πausανίας.
τοὺς Πέρσες στὸ Μαραθῶνα; } Ὁ Μιλτιάδης. Ὁ Ἀριστείδης.

Προβλήματα (1)

α) Ὁ Γιαννάκης εἶναι 20 χρονῶν καὶ ζυγίζει 50 ὀκάδες. Θὰ ζυγίξῃ 100 ὀκάδες ὅταν γίνῃ 40 χρονῶν; .....

β) Ἡ Λούλα ἔχει ἡλικία πέντε χρόνων καὶ εἶναι ἓνα μέτρο ψηλὴ. Θὰ γίνῃ δυὸ μέτρα ψηλὴ ὅταν θὰ ἔχῃ ἡλικία δέκα χρόνων; .....

Ὁ Μίμης καὶ ἡ Λίνα κοιτάζουν ἀπ'τὰ κάγκελα μέσα σ'ἓνα περιβόλι. Ὁ Μίμης βλέπει δέκα ἀρνάκια. Δέκα ἀρνάκια βλέπει καὶ ἡ Λίνα. Πόσα ἀρνάκια εἶναι μέσ' στὸ περιβόλι; .....

Ποιὸς ἔβαλε νόμους } Ὁ Δράκοντας. Ὁ Κλεισθένης.
στὴ Σπάρτη; } Ὁ Κλεομένης. Ὁ Λυκοῦργος.

Ποιὸς ἔβαλε στὴν Ἀθήνα } Ὁ Σόλωνας. Ὁ Θησέας.
νόμους καλοὺς γιὰ τὸ λαό; } Ὁ Δράκοντας. Ὁ Κλεισθένης.

Καὶ ἄλλα προβλήματα (2)

Σὲ μιὰ οἰκογένεια εἶναι μόνο 3 ἀδερφοὶ καὶ καθένας τους ἔχει μιὰ ἀδερφούλα. Πόσα ἀδέρφη εἶναι ὅλα-ὅλα; .....

Εἶναι τρεῖς ἀδερφές καὶ κάθε μιὰ ἔχει δύο ἀδερφούς. Πόσα παιδιά εἶναι ὅλα ὅλα ἢ μαμὰ τους; .....

Στὸ χρυσὸν αἰῶνα } Τὸ Θησέα
Ποιὸν εἶχαν ἀρχηγοὶ οἱ } Τὸν Περικλῆ
Ἀθηναῖοι; } Τὸ Θεμιστοκλῆ
} Τὸν Πεισιστράτο

Ποῦ ἔδιναν } Στὴν Ἡλιαία.
λόγο οἱ ἀρ- } Στὴν Ἐκκλησίᾳ τοῦ Δήμου.
χηγοὶ τῶν Ἀ- } Στὸν Ἄρειο Πάγο.
θηναίων; } Στὴ Βουλὴ.

1. Κατανόησης σχέσεων διαφόρων ποσῶν.
2. Κατανόησης ἀριθμητικῶν προβλημάτων.

Γράψε στη σειρά, πού πρέπει τις παρακάτω άνακατωμένες φράσεις (1).

‘Ο ποταμός ξεχείλισε. Χθές έπεσε μεγάλη βροχή. Τά περιβόλια πλημμύρισαν. Στους δρόμους έτρεχαν ποτάμι τά νερά. Οί κηπουροί είναι στενοχωρημένοι γιατί ζημιώθηκαν πολύ. Τά λαχανικά σκεπάστηκαν άπό τή λάσπη.

.....
.....
.....
.....
.....

Γράψε τή λέξη πού πρέπει σέ κάθε φράση όπου είναι στιγμές.

‘Ο ‘Αγαμέμνωνας ήταν για τους ‘Ελληνες ότι ήταν ό.....
για τους Τρωαδίτες.

‘Ο Δίας ήταν στον έπάνω κόσμο ότι ό..... στον ‘Αδη.

‘Οπως σήμερα γίνονται στή γήπεδα άθλητικές συναντήσεις έτσι τήν άρχαία έποχή γίνονταν.....

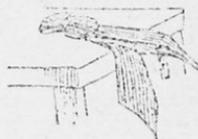
σέ διάφορες πόλεις τής ‘Ελλάδας.

‘Οπως σήμερα έχουν διαιτητές στους

ποδοσφαιρικούς άγώνες, έτσι στήν άρχαία έποχή είχαν ‘Ελληνες ο..... άγώνες.

‘Οπως τό 1940 οί ‘Ελληνες νίκησαν τους ‘Ιταλούς, πού θέλησαν νά κάμουν τήν ‘Ελλάδα έπαρχία ‘Ιταλική, έτσι οί άρχαίοι πρόγονοί μας ο..... πού ήρθαν νά σκλαβώσουν τή πατρίδα τους.

Κοίταξε τή γραβάτα πάνω στό τραπέζι. ‘Ο Κώστας έχει

άσπρη γραβάτα, ό Γιώργος μαύρη και ό Μήτσος γραβάτα ριγέ. Τίνος είναι ή γραβάτα, πού βλέπεις στήν εικόνα; (2)
Είναι τού.....

Νά βρής και νά γράψης τις λέξεις, πού τά γράμματά τους άνακατώθηκαν (3).

- άλυγ .....
- γοάλο .....
- τήποιρ .....
- μοβύλι .....
- ουκίζαν .....

1. Κατανόησης λογικής άλληλουχίας γεγονότων.

2. > στην άνάγνωση.

3. Φαντασίας.

Ποιό μέρος άπ' τὸ σῶμα του κουράζει ὁ χτίστης ;	.....
» » » » » » » » ὁ σιδηρουργός ;	.....
» » » » » της » ἡ μοδίστρα ;	.....
» » » » » » » ἡ δακτυλογράφος ;	.....
» » » » » του » ὁ καθηγητής ;	.....
» » » » » » » ὁ σωφέρ (1)	.....

Οἱ δυὸ πάπιες γυρίζουν στὴν αὐλή τῆ χιονισμένη. Ἡ μαύρη κατέβασε τὸ κεφάλι γιὰ τὰ πόδια τῆς κρυώνουν. Ἡ

ἄσπρη εἶναι εὐχαριστημένη γιὰτὴ βρῆκε ἓνα σανιδάκι καὶ πάτησε ἐπάνω.

Ζωγράφισε ὅτι πρέπει γιὰ νὰ μὴν κρυώνουν τὰ πόδια καὶ τῆς καυμένης τῆς μαύρης πάπιας (2).

Σβῆσε μιὰ λέξη ποὺ πρέπει ἀπὸ κάθε φράση γιὰ νὰ μὴ βγαίνει κανένα νόημα ἀπὸ τὶς ἄλλες λέξεις ποὺ θὰ μείνουν :

α) Τὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ ποτίζουν τοὺς κάμπους.

β) Ὅταν ὑπάρχη εἰρήνη, χαίρονται οἱ ἄνθρωποι.

γ) Τὸ Σαρωνικὸ καὶ τὸν Κορινθιακὸ τοὺς ἐνώνει διώρυγα.

δ) Τὰ ἄστρα φαίνονται τῆ νύχτα.

Γράψε στὴ σειρὰ ποὺ πρέπει τὶς ἀνακατωμένες λέξεις κάθε φράσης :

α) Ἐφτιασε, τό, ὄ, ἵππο, Ὀδυσσεάς, Δούρειο.

β) Ἐφαγε, τοῦ, συντρόφους, Κύκλωπας, ὄ, Ὀδυσσεά, πολλούς.

γ) Οἱ, Αἰόλου, σύντροφοι, τοῦ, ἀσκό, τόν, Ὀδυσσεά, ἔλυσαν, τοῦ.

δ) Του, ὄ, πατρίδας, πολέμησε, γιὰ, τῆς ἐλευθερία, Ἀριστομένης, τήν.

ε) Τοὺς, οἱ, δειλοὺς, πολύ, Σπαρτιάτες, περιφρονοῦσαν.

στ) Ἐποχῆς, ὄ ἀρχαίας, Πραξιτέλης, ὄ, γλύπτης, ἦταν, καλύτερος, τῆς.

1. Ἐγκυκλοπαιδικῶν γνώσεων.

2. Κατανόησης στὴν ἀνάγνωση.

Γράψε πλάϊ σέ κάθε λέξη ἄλλη πού
νὰ ταυρίάζη κάπως μὲ τὴν πρώτη.

Παράδειγμα :

Πλούτωνας—“Αδης	
Λερναία “Υδρα	.....
“Αριάδνη	.....
Μήδεια	.....
“Αλκιστη	.....
Προκρούστης	.....
“Ινώ	.....
“Ελλη	.....
Πάρις	.....
“Ιππολύτη	.....
Κέρβερος	.....
Πυθία	.....
“Ιωνες	.....
Παρθενώνας	.....
“Ιππαρχος	.....
“Αρμόδιος	.....
Σωκράτης	.....
Ρωξάνη	.....
Σόλωνας	.....

‘Ο Κοντορεβυθούλης (1)

Θὰ ἔχης ἀκούσει κάποτε τὸ παρα
μῦθι τοῦ Κοντορεβυθούλη.

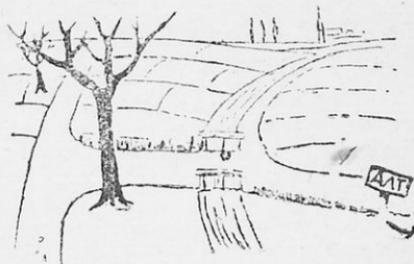
“Όταν λοιπὸν πῆγε νὰ βρῆ τὰ ἀ-
δερφάκια του, πού χάθηκαν, ἔρριχνε
ἄσπρα βότσαλα στὸ δρόμο γιὰ νὰ
μὴ χαθῆ στὸ γυρισμό.

Στὴν εἰκόνα παρακάτω βλέπεις τὸ
δρόμο του.

Ξεκίνησε ἀπὸ τὸ Α ἐκεῖ πού φαί-
νονται τρία βότσαλακια. “Εφτασε
σ’ ἕνα μεγάλο δέντρο κι’ ἔστριψε δε-
ξιά. Πέρασε ἕνα ποταμάκι, προχώ-
ρησε μὰ διάβασε τὴν ἐπιγραφή:

ΑΛΤ ! Κλειστὸς ὁ δρόμος.

Γύρισε πίσω κι’ ἀκολούθησε τὸ
δρόμο, δίπλα στὸ ποτάμι.

ἔφτασε στὴν ἐκκλησίᾳ τοῦ χωριοῦ πού
φαίνεται μακριὰ . . .

Σὺ τώρα ζωγράφισε τὰ βότσαλα,
πού ἔρριχνε στὸ δρόμο του ὁ Κοντο-
ρεβυθούλης.

Γράψε πόσα δέντρα βλέπεις μα-
κριὰ στὸ βάθος τοῦ ὀρίζοντα (1).

Σβῆσε μιὰ λέξη πού μῆκε κατὰ λάθος σὲ κάθε στήλη.

Μινώταυρος	“Ιφιγένεια	Θουκυδίδης
Προκρούστης	“Ελένη	“Ηρόδοτος
Σίνης	Πηνελόπη	Δημοσθένης
Πελίας	Δηϊάνειρα	Πραξιτέλης
“Αριάδνη	“Ανδρομάχη	Μαρδόνιος
Σκίρωνας	Κλυταιμνήστρα	Πεισίστρατος

Γράψε 2 ἀριθμούς στὴν
κάθε σειρά. (2)

- α) 7, 14, 21 —, —,
β) 72, 63, 54, —, —,
γ) 2, 4, 8, 10, 14, 16, —, —

1. Κατανόησης στὴν ἀνάγνωση.

2. “Αντίληψης σχέσεων σὲ σειρὲς ἀριθμῶν ἢ πραγμάτων.

Σβησε μιὰ λέξη ἀπὸ κάθε σειρὰ γιατί κατὰ λάθος μῆκε καὶ γράψε τὴν στὴ σειρὰ ποὺ ταιριάζει :

1. Ἄμφιτρούωνας, Δηϊάνειρα, Εὐρυσθέας, Ἄρετή, Πολύφημος.
2. Ἰάσωνας, Πηνελόπη, Αἰήτης, Αἴσωνας.
3. Ἀχιλλέας, Κάλχας, Ἄνδρομάχη, Ἀγαμέμνωνας.
4. Πρίαμος, Αἰνείας, Ἐκτωρας, Ἰφιγένεια, Πάρις.
5. Κίρκη, Καλυψώ, Μήδεια; Ναυσικῶ,
6. Λαέρτης, Εὐμειος, Τηλέμαχος, Κακία.

Ἄπὸ τὸν πατέρα καὶ τὴ μητέρα καὶ ὅλους τοὺς προγόνους πολυτιμώτερο καὶ ἀγιώτερο πρᾶγμα εἶναι ἡ πατρίδα.

Ποῖος εἶπε αὐτὰ τὰ λόγια ; .....

Κρυπτογραφικὸς κώδικας

α=22	ι=5	ρ=13
β=23	κ=6	σ=14
γ=24	λ=7	τ=15
δ=25	μ=8	υ=16
ε=1	ν=9	φ=17
ζ=2	ξ=10	χ=18
η=3	ο=11	ψ=19
θ=4	π=12	ω=20
		ς=21

Ἄπὸ τὶς παρακάτω πόλεις σβῆσε ὁσες δὲν ἦταν στὰ χρόνια τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων.

Θήβα, Πλαταιές, Χαλκίδα, Ἐρέτρια, Σπάρτη, Λάρισα, Λαμία, Ὀρχομενός.

Γράψε κρυπτογραφικὰ τὶς παρακάτω φράσεις :

α) Φάνηκαν δώδεκα ἐχθρικά ἀεροπλάνα.

β) Δὲν ὑπάρχει ἐλπίδα νὰ νικήσῃ στοὺς ἀγῶνες ἡ ὁμάδα μας.

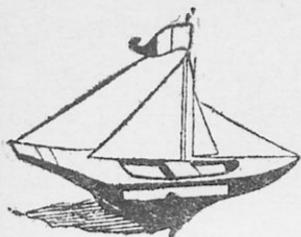
Μετάφρασε τὰ παρακάτω κρυπτογραφικὰ :

α) 11, 5, | 14, 12, 22, 13, 15, 5,
22, 15, 1, 21 | 1, 9, 5, 6, 3, 14,
22, 9 | 15, 11, 16, 21 | 22, 4,
3, 9, 22, 5, 11, 16, 21.

Ἡ μάχη τῶν Πλαταιῶν ἐγένετο τὸ 479 π. Χ. Ἡ μάχη τοῦ Μαραθῶνα ἐγένετο τὸ 490 π. Χ. Ποιὰ μάχη ἀπὸ τὶς δύο ἐγένετο πρῶτα καὶ ποιὰ ὕστερα ; .....

Ὁ Μ. Ἀλέξανδρος πέθανε τὸ 323 π. Χ. Ὁ Ἐπαμεινώνδας πέθανε τὸ 362 π. Χ. Ποῖος πέθανε πρῶτα καὶ ποῖος ὕστερα ; .....

1. Γενικῆς νοημοσύνης.

“Όλη μέρα μαστόρευε ο Μίμης ένα καραβάκι. Έκοψε τὸ ξύλο, ἔφτιασε τὴν πλώρη καὶ τὴ πρύμνη καὶ τὸ ἀμπάρι. Έκοψε πανιά ἀπὸ μαντήλι, ἔβαλε βεργούλα γιὰ κατάρτι καὶ τὰ κόλλησε. «Σοφία» θὰ βαφτίσῃ ὁ Μίμης τὸ καράβι του. Μὰ δὲν ἔξερει ποῦ νὰ γράφῃ τὸ ὄνομα αὐτό : Στὰ πανιά ἢ στὴν καρίνα ;

Γράψε σὺ τὸ ὄνομα στὸ καράβι. Ἀπάντησε ἀπὸ τὶ εἶναι φτιαγμένα τὰ πανιά καὶ τὸ κάτω μέρος τοῦ καραβιοῦ ; (1)

Τὰ πανιά εἶναι ἀπὸ .....

Τὸ κατώτερο μέρος τοῦ καραβιοῦ, ἀπὸ .....

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΑ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ

Γιατὶ τὸ φίδι τὸ λέμε καταραμένο ζῶο ; .....

Ποιοὶ ἄνθρωποι ἔζησαν καὶ πέθαναν χωρὶς νὰ γεννηθοῦν ; ✓ .....

Πόσα ἀδέρφια εἶχε ὁ Ἄδάμ ; .....

Γιατὶ τὸ κλωνὶ τῆς ἐλιάς καὶ τὸ περιστέρι τὰ ἔχομε γιὰ σημάδια τῆς εἰρήνης ; .....

Κάμε παρομοιώσεις :

Σέρνεται μὲ τὴν κοιλιὰ στὸ χῶμα σὰν τὸ .....

Σκότωσε τὸν ἀδερφό του σὰν τὸν .....

Μιὰ βδομάδα τώρα βρέχει πολὺ καὶ ἀδιάκοπα σὰ νὰ γίνεταί .....

Γράψε Ε. ὕστερα ἀπὸ κάθε ἐθνικὴ γιορτῆ, Θ. Ὑστερα ἀπὸ κάθε θρησκευτικὴ γιορτῆ (2)

- Πάσχα .....
- 28 Ὀκτωβρίου .....
- Γιορτῆ τῆς Σημαίας .....
- 25 Μαρτίου .....
- Χριστούγεννα .....
- Γιορτῆ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ .....
- Πρωτοχρονιά .....

Μερικοὶ σκέφτηκαν τώρα νὰ ψάξουν νὰ βροῦν τὴν κιβωτὸ τοῦ Νῶε. Ποῦ θὰ τοὺς ἔλεγε νὰ ψάξουν ; .....

Ὅταν πολλοὶ μαζί μιλοῦνε καὶ φωνάζουν κάπου λέμε ὅτι ἐκεῖ γίνεται **Βαβυλωνία**. Γιατὶ τὸ λέμε αὐτό ; .....

1. Κατανόησης στὴν ἀνάγνωσι.
2. Γενικῆς νοημοσύνης (ταξινόμηση).

Συγγένειες : Ὁ Λὼτ ἦταν..... τοῦ Ἀβραάμ. Ὁ Ἰσαὰκ εἶχε..... τὸν Ἀβραάμ. Τὶ τὸν εἶχε τὸ Λὼτ ὁ Ἰσαὰκ ; .....

Ἡ Ρεβέκα ἦταν κόρη τοῦ..... Τὶ τὸν εἶχε τὸν Ἀβραάμ ἢ Ρεβέκα ; .....

Ἡ Ρεβέκα ἦταν κόρη τοῦ Βαθουήλ. Τὶ τὸν εἶχε τὸ Βαθουήλ ὁ Ἰσαὰκ ; .....

Ὁ Λάβαν ἦταν ἀδελφὸς τῆς Ρεβέκας. Τὶ τὸν εἶχε τὸ Λάβαν ὁ Ἰσαὰκ ; .....

Τὶ τὸν εἶχε τὸν Ἰσαὰκ ὁ Λάβαν ; .....

Σὲ ποιὸν λέμε : (1)
Μεγαλειώτατε ; .....
Ἐξοχώτατε .....
Ἐψηλότατε .....
Μακαριώτατε .....
Σεβαστὲ μου.....
.....
.....

Ὁ Ἡσαῦ καὶ ὁ Ἰακώβ εἶχαν πατέρα τὸν .....

Τὶ τὴν εἶχαν τὴ Ρεβέκα ; .....

Τὸν Ἀβραάμ ; .....

Θυσιάζαν ἀνθρώπους τὸν παλιὸ καιρὸ ; ..... Ἀνάφερε παράδειγμα ἀπὸ τὴν Ἱστορία τῆς Παλ. Διαθήκης : .....

Ἔφταιξε ὁ Ἰσαὰκ καὶ πῆγε νὰ τὸν σφάξῃ ὁ Ἀβραάμ ; .....

Ζωγράφισε μέσα σὲ κάθε τετράγωνο, πλάκα ὥρολογιοῦ (δηλ. κύκλο μὲ τοὺς ἀριθμοὺς 1—12). Κάμε ὕστερα μιὰ μεγαλύτερη καὶ μιὰ μικρότερη γραμμόουλα ἀντὶ γιὰ δείχτες σὲ κάθε πλάκα γιὰ νὰ δείχνουν τὴν ὥρα : (1)

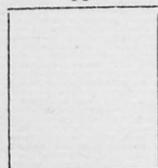
α) 12 ἀκριβῶς.   β) Μία καὶ μισή.   γ) 10 καὶ μισή.   δ) 6 παρὰ τέταρτο

1ο

2ο

3ο

4ο

Ἄν σὲ κάθε πλάκα ὥρολογιοῦ, ὁ μεγάλος δείκτης πάει στὴ θέση τοῦ μικροῦ κι' ὁ μικρὸς στὴ θέση τοῦ μεγάλου, τότε τί ὥρα θὰ δείχνῃ ;

τὸ 1ο ὥρολόγι ; ..... τὸ 3ο ὥρολόγι ; .....

τὸ 2ο ὥρολόγι ; ..... τὸ 4ο ὥρολόγι ; .....

1. Ἐγκυκλοπαιδικῶν γνώσεων.

2. > > φαντασίας.

Νὰ ἓνα παιγνίδι, πού δὲν ξέρω ἂν καὶ σεῖς τὸ παίζετε : Δύο μεγάλα ἀγόρια ἔχουν στὴ μέση ἓνα παιδάκι. Αὐτὸ λυγίζει τὰ πόδια του καὶ βάζει πρὸς τὰ πίσω τὰ χεράκια του

κουλουριαστά. Περνάνε στὰ χέρια τοῦ μικροῦ τὰ δικά τους οἱ μεγάλοι, ὁ ἓνας τὸ δεξιὸ κι ὁ ἄλλος τὸ ἀριστερό του. Ὕστερα σηκώνουν τὸ παιδάκι σὰν πανέρι, βαδίζουν καὶ γελοῦν.

Γράψε ἓνα σταυρὸ στὴ μία ἀπὸ τὶς τρεῖς εἰκόνες πού δείχνει αὐτὸ τὸ παιγνίδάκι.— Ζωγράφισε καπέλο στὸ κεφάλι τοῦ παιδιοῦ πού βρίσκεται καβάλλα στοὺς ὤμους τοῦ μπαμπά του. Μήπως δὲν τὸ βλέπεις ; Ἄν ἀλήθεια δὲν τὸ βρὶσκης γράψε ἓνα Ο ἀνάμεσα στὰ πόδια τοῦ μπαμπά. (1)

Πολλοὶ πούλησαν τὰ σπίτια τους γιὰ τὸ τίποτα τὸν καιρὸ πού ἦρθαν Ἴταλοι καὶ Γερμανοὶ σλὴν πατρίδα μας. Λέμε πὼς τὰ πούλησαν γιὰ ἓνα πιάτο φακές. Γιατὶ τὸ λέμε ἔτσι ; .....

Προβλήματα. (2)

1. Ὁ μπαμπὰς τοῦ Νίκου εἶναι 35 χρόνια μεγαλύτερος ἀπὸ τὸ γιό του. Ὁ Νίκος εἶναι 12 χρονῶν. Πόσων χρόνων εἶναι ὁ μπαμπὰς του ; .....

2. Ἡ Λέτα καὶ ἡ Κικὴ εἶναι 9 χρονῶν. Ἡ Λέτα καὶ ἡ Νίτσα γεννήθηκαν τὴν ἴδια μέρα. Ἡ Νίτσα ἢ ἡ Κικὴ εἶναι μεγαλύτερη ; .....

Ποιὸς ἔφταιξε καὶ μάλωσαν τὰ δυὸ παιδιὰ τοῦ Ἰακώβ ; .....

Γιατὶ τὸν πιὸ μικρὸ στὴν τάξη τὸν λέμε καμμιὰ φορὰ Βενιαμίν ; .....

Εἶχαν καλὴ καρδιὰ τὰ μεγαλύτερα ἀδέρφια τοῦ Ἰωσήφ ; .....

Ἐχδικήθηκε τοὺς μεγαλύτερους ἀδελφούς του ὁ Ἰωσήφ ; .....

Ὅταν δὲν ἔχουμε ὅτι μᾶς χρειάζεται νὰ ζήσουμε λέμε ὅτι περνοῦμε «τὴν ἐποχὴ τῶν ἀδύνατων ἀγελάδων». Γιατὶ κάνομε τέτια παρομοίωση ; .....

1. Κατανόησης στὴν ἀνάγωση.

2. Ἰκανότηας γιὰ γρήγορο λογαριασμὸ, κριτικῆς ἰκανότητας.

Ἡ παράδοση τῶν ὄπλων
στον ἱππότη (*)

Τὸν παλιὸν καιρὸ ἔκαναν μεγάλη τελετὴ γιὰ νὰ δώσουν τὰ ὄπλα στοὺς νέους ἱππότες:

Ὁ νέος πού τὸν ἔκαναν ἱππότη, πήμαινε μπροστὰ στὸν ἀρχηγό του, γονάτιζε στὴ γῆ μὲ τὸ δεξιὸν πόδι, καὶ σταύρωνε στὸ στήθος του τὰ χέρια. Τότε τοῦ ἔλεγε ὁ ἀρχηγός: «Πάρε τὰ ὄπλα σου ἱππότη» καὶ κατέβαζε τὸ σπαδί του, ὡς τὸν ἀριστερὸ ὦμο τοῦ γονατισμένου νέου.

Ζωγράφισε στὴν παραπάνω εἰκόνα τὸ σπαδί τοῦ ἀρχηγοῦ κατεβαμένο στὸν ὦμο τοῦ νέου.

Γράψε ἀκόμα τί βλέπεις στὴν εἰκόνα, πού δὲν ἔγινε σύμφωνα μὲ τὴ συνήθεια πού ἀναφέραμε παραπάνω.

Πῶς βρέθηκαν πολλοὶ Ἰσραηλίτες στὴν Αἴγυπτο, σκλάβοι τῶν Αἰγυπτίων;

Γιατὶ οἱ Αἰγύπτιοι δὲν ἄφηναν τοὺς Ἰσραηλίτες νὰ πάνε στὴν πατρίδα τους, ἀλλὰ ἔρριχναν τὰ μωρὰ ἀγοράκια τους στὸ Νεῖλο ποταμὸ γιὰ νὰ μὴν πληθαίνουν;

Λέμε ὅτι ἔχει «τὶς δέκα πληγὲς τοῦ Φαραῶ» ὅποιοι ἀνεπάντεχα παθαίνει πολλὰ κακά. Γιατὶ τὸ λέμε αὐτό;

Ποιά ἦταν ἡ χειρότερη ἀπὸ τίς πληγὲς τοῦ Φαραῶ;

Γιὰ ὅποιον δὲ δουλεύει λέμε ὅτι γιὰ νὰ ζήσει περιμένει ἀπὸ τὸν οὐρανὸ τὸ μάνα. Ἐξηγήστε τὴν παρομοίωση.

Γράψε πρῶτα τὸν ἀνώτερο καὶ ὕστερα τοὺς κατώτερους. (*)

Παράδειγμα: Στὸ ὑπουργεῖο: Ὑπουργός, Διευθυντής, Τμηματάρχης, γραφιάδες, κλητῆρες

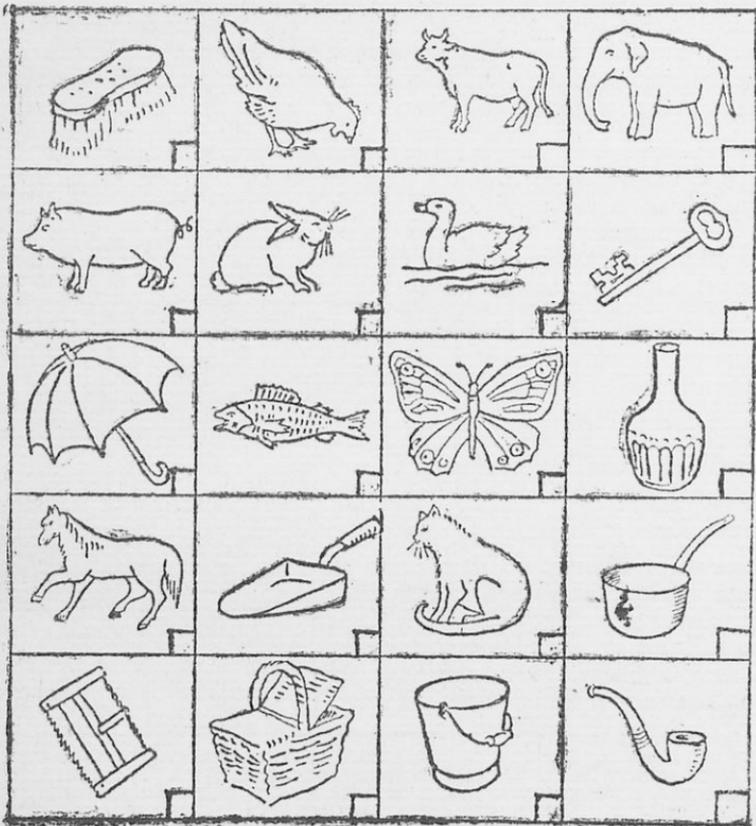
Στὰ σχολεῖα	Στὸ πλοῖο	Οἱ συμβουλὲς τῶν γονιῶν ὀδηγοῦν τὰ παιδιὰ στὸν καλὸ δρόμο, ὅμως τὸ ὀδήγησε τοὺς ..... μὲ τὰ δῶρα, νὰ βροῦν τὴ σημεῖα ἵα ἔσκου γεννήθηκε Χριστός.	Στὸ ἐργοστάσιο	Ἐκεῖ πού χτίζουν οἶκτι
1	1		1	1 .....
2	2		2	2 .....
3	2		3	3 .....
4	4		4	4 .....
5	5		5	5 .....

1. Κατανόησης στὴν ἀνάγνωση. 2. Ἐγκυκλοπαιδικῶν γνώσεων.

Ὅπως ὁ Ἄνταϊος ὅταν πάλευε μὲ τὸν Ἡρακλῆ ἔπαιρνε δύναμη ἀπὸ τὴ μάνα του τὴ γῆ, ἔτσι ὁ Σαμψὼν δεμένος χειροπόδαρα στὴν κοιλίᾳ τοῦ ναοῦ ἔπαιρνε δύναμη ἀπὸ τὰ .....

Γιατὶ ὅταν παλεῦῃ ἓνας μικρὸς μὲ ἓνα μεγάλο ἢ ἓνας ἀδύνατος μὲ ἓνα παντοδύναμο τοὺς παρομοιάζομε μὲ τὸ Δαβὶδ καὶ τὸ Γολιάθ ;

Βλέπεις ζωγραφισμένα 20 διάφορα πράγματα καὶ ζῶα. Ἔχεις καὶ 20 λέξεις ἢ φράσεις καὶ ἑκάστη μὲ τὸν ἀριθμὸ τῆς. Γράψε μέσα σὲ κάθε τετράγωνο τὸν ἀριθμὸ τῆς λέξης ἢ τῆς φράσης, ποὺ ταιριάζει στὴν εἰκόνα (!)

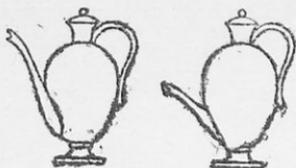

Λέξεις καὶ φράσεις γιὰ νὰ βάλῃς στὴν εἰκόνα τὸν ἀριθμὸ τῆς καὶ ἑκάστη μᾶς.

1. Γιὰ τὸ γάλα.	6. Τοῦ νεροῦ.	11. Γιὰ γέμισμα.	16. Γιὰ ἵπποδρομο.
2. Γιὰ τὴ βροχῆ.	7. Τῆς Ἀφρικῆς.	12. Γιὰ σκουπίδια.	17. Γιὰ τὸ πάτωμα.
3. Γιὰ αὐτὰ ἡμέρας.	8. Πολύχρωμη.	13. Γιὰ τὸ σφαγεῖο.	18. Γιὰ ἐργόχειρα.
4. Γιὰ τὴ σάκχα.	9. Ἄγρια.	14. Γιὰ σανίδια.	19. Φοβιτσιάρικο.
5. Τῆς ἐζώδυνας.	10. Τοῦ παποῦ.	15. Τοῦ στάβλου.	20. Γλυκοῦ νεροῦ.

1. Γεντικῆς νοημοσύνης (Κατανόηση εἰκόνων—ταξιγύμηση).

Ποιά από τις δυό αυτές καφετιέρες δά προτιμοῦσες ν' ἀγοράσῃς ; Σημείωσέ την μέ σταυρό. Γιατί δά προτιμοῦσες αὐτή καί ὄχι τήν ἄλ-

λη ; .....

.....

.....

.....

.....

Γράψε καθένα ἀπό τὰ παρακάτω ὀνόματα στή στήλη πού πρέπει : Ἀβραάμ, Μωϋσῆς, Σαμψών, Ἰσαάκ, Ἰακώβ, Γεδεών, Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, Ἰωσήφ, Δαβίδ, Ἡλὶ, Σαμουήλ, Σαούλ, Σολομώντας, Ἱερεμίας, Ἡσαΐας, Δανιήλ.

Πατριάρχες	Πολεμικοὶ ἀρχηγοὶ	Κριτές	Βασιλιάδες	Προφῆτες
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....

Σβῆσε μιὰ λέξη πού κατὰ λάθος μπῆκε σέ κάθε στήλη.

Σάρα | Μωϋσῆς
 Ρεβέκα | Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ
 Ἀβραάμ | Συμψών
 Πελλίας | Σαμουήλ
 Ἰακώβ | Ἰάσωνας
 Σολομώντας
 Μενέλαος
 Μωϋσῆς
 Ἰωνάς
 Δαβίδ
 Ἡσαΐ

Τί ἐγινε πρῶτα ; (2)

Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου ἢ τὰ εἰσόδια τῆς στοῦ Ναοῦ ; .....

Ἡ μεταμόρφωση ἢ ἡ Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ ;

Ἡ ἀνάληψη τοῦ Χριστοῦ ἢ ὁ μυστικὸς δεῖπνος ;

.....

Ἰωάννης | Μαρία
 Πέτρος | Μαγδαληνή
 Σόλωνας | Ἄννα
 Ἰάκωβος | Ἰφιγένεια
 Ἰούδας | Ἐλισάβετ
 Ὁ τελώνης καὶ ὁ φαρισαῖος
 Ὁ δωτωτὸς υἱὸς
 Οἱ δέκα παρθένας
 Τὸ μαντεῖο τῶν Δελφῶν
 Ὁ ἀνόητος πλούσιος
 Ὁ καλὸς Σαμαρεῖτης

Γράψε στή σειρὰ πού πρέπει τις ἀνακατωμένες λέξεις, ἀπὸ κάθε φράση.

1) Του, Ἰωσήφ, οἱ, πούλησαν, ἀδελφοί, τόν, τόν. ....

2) Προγιαγιά, Δαβίδ, Ρούθ, τοῦ, ἢ, ἦταν. ....

Γράψε μέ δλόκληρες λέξεις τὶ σημαίνουν τὰ παρακάτω.

κ.λ.π. ....
 π. χ. ....
 γ. π. ....
 π. μ. ....
 μ. μ. ....
 π. χ. ....
 μ. χ. ....

1. Γενικῆς νοημοσύνης (Παρατήρηση εἰκόνων. Κατανόηση).

2. Ἰκανότητας γιὰ ἀναγνώριση καὶ φωνητικῶν τεχνολογιῶν τοῦ ἑλληνικοῦ ἑξαβήτου. **Εκπαιδευτικὴ Πολιτικὴ**

Υπογράμμισε τή σωστή άπάντηση σέ κά-
θε έρώτηση :

1) Ποῦ πῆγε ὁ Μω-
ϋσῆς καί πῆρε τίς
δέκα έντολές ;

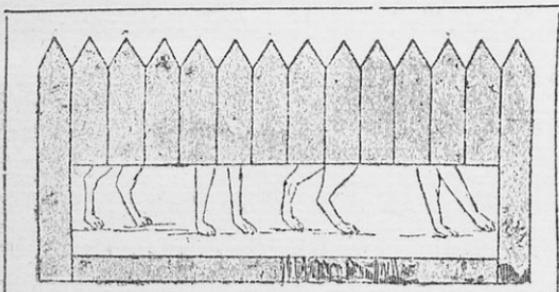
- Στόν Ὀλυμπο
- Στό Ἄραράτ
- Στό ὄρος Σινά
- Στόν Παρνασσό

2) Ποῦ στάθηκε ἡ
Κιβωτός τοῦ Νῶε ;

- Στό Ἄραράτ
- Στόν παράδεισο
- Στήνάκρογιαλιά
- Στήν Αἴγυπτο

Στό άντικρυνό μου σπίτι βλέπω
φλόγες καί καπνό. Τρέχω άμέσως
στό τηλέφωνο (ἤ στίς καμπάνες
τῆς έκκλησίας). Τί πάω νά κάμω
έκεῖ ; .....

Ἄνέθηκε στό λεωφορεῖο ένα
νέος. Μιά ἡλικιωμένη κυρία τοῦ
πρόσφερε τή θέση της. Γιατί τάχα
έγινε αὐτό ; (1) .....

α) Τί ζῶα εἶναι κρυμμένα πίσω από τό παραβάν ;
Εἶναι .....

β) Σέ καθένα άπ' αὐτά δίνω έναμῖσο ψωμάκι τήν
ἡμέρα. Πόσα ψωμάκια μοῦ χρειάζονται γιά μιá έβδο-
μάδα ; (2)
Χρειάζονται ..... ψωμάκια.

Πλάίί σέ κάθε λέξη
γράψε ἄλλη πού νάχη
κάποια σχέση μ'αὐτή :

- 1) Ἄδάμ .....
- 2) Φαραῶ .....
- 3) Ἄβεσαλώμ .....
- 4) Ἄαράν .....
- 5) Γολιάθ .....
- 6) Χαναάν .....
- 7) Ρεβέκα .....

Σέ ποῖο βιβλίο διαβάσατε τήν
ιστορία τῶν Ἰσραηλιτῶν ;

Σέ ποῖο βιβλίο διαβάσατε γιά
τή ζωή καί τή διδασκαλία τοῦ
Χριστοῦ ;

1. α) Φαντασίας. β) Λογαριασμοῦ).
2. Κριτικῆς ἱκανότητας.

Τί θά κάμης ; (2)

1) Ἄν σπάσης ξένο πρᾶγμα ;

2) Ἄν σέ χτυπήση κάποιος χωρίς
νά τό θέλῃ ;

3) Ἄν ἰδῆς στό σχολεῖο ένα συμ-
μαθητή σου νά κάνῃ κάτι κακό ;

Ποιά πράξη από τις παρακάτω είναι η σκληρότερη; (1)

1η πράξη. 'Ο Γιάννης έδωσε ένα τενεκέ στού σκύλου τήν ούρά, άφησε τό δυστυχισμένο ζώο νά τρέχη τρομαγμένο κι αυτός ξεκαρδιζότανε στά γέλια.

2η πράξη. "Ένας γάτος κοιμόταν ήσυχος στή λαϊκάδα. 'Ο Τάκης πήγε και τού τράθηξε τήν ούρά.

3η πράξη. 'Ο Μίμης βρήκε τή φωλιά ενός άηδονιού. "Έπιασε μέσα τό μεγάλο τό πουλί. Χάλασε τή φωλιά. "Έκλεισε στού κλουβί του. τό άηδόνι.

4η πράξη. "Ένα κάρο σταμάτησε στού δρόμο. Τό έσερνε ένα γέρικο άλογο πού μόλις στεκόταν στα πόδια του. Μιά στιγμή πού έφυγε ό οδηγός πέρασε ό Παύλος και χτύπησε μία τό άλογο μέ τό ξύλο πού κρατούσε.

5η πράξη. Μιά μύγα κάθισε πάνω στού τραπέζι. 'Ο Γεώργιος τή σκέπασε μέ ένα ποτήρι για νά διασκεδάση. "Υστερα από λίγο τήν άφησε έλεύθερη.

Σκληρότερη άπ' όλες είναι ή πράξη τού ..... λιγώτερο σκληρές μέ τή σειρά είναι οι πράξεις 2) τού ..... 3) τού .....

4) τού ..... 5) τού .....

Οι παρακάτω φράσεις έχουν ανακατωμένες τις λέξεις τους. Γράψε κάτω από κάθε φράση τις λέξεις στή σειρά πού πρέπει :

1. 'Ο, 'Ιουδαίος, βασιλιάς, τής, ήταν, 'Ηρώδης, κακούργος.

2. 'Αγαπούσε, τής, Χριστό, τό, παιδί, Παναγία, ή, μάνα, τό, κάθε, όπως.

"Ένα παιδάκι είναι πολύ έξυπνο. Εύκολα μαθαίνει, τι άκούει ή τι διαβάζει. Κι όμως δεν είναι καλός μαθητής. "Άλλα παιδιά στήν τάξη του, λιγώτερο έξυπνα άπ' αυτό, παίρνουν καλύτερους βαθμούς, τί έλάττωμα νά έχη αυτό τό παιδάκι; (?)

Είναι .....

3. Είχε, ό, ό, τέλος, προδότης, άσχημο, 'Ιούδας.

4. Είσαι, νά, τελώνη, τον, σαν, ταπεινός.

5. Κόσμο, άγάπη, τήν, Χριστός, ό, δίδαξε, στον.

6. Θέλεις, κάνουν, στους, κάνε, σου, νά, ότι, άλλους.

7. Τού, οι, Χριστού, μαθητές, ήταν, τού, καλοί, λαού, άνθρωποι.

1. 'Ικανότητας για αξιολόγηση πράξεων. (Τού Βονετ).

2. Γλωσσικής ικανότητας (Χαρακτηρισμός).

0020638042

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ

